

Samenvatting

Het college heeft besloten om de voormalige Uitvoeringsregeling Buurtnetwerken 2019 te vervangen door Nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken 2020. Een belangrijke wijziging is dat in de nieuwe regeling een sterke focus is gelegd op de verbindende en stimulerende rol van het buurtnetwerk. Daarnaast kan een buurtnetwerk vanaf 2020 zelf bepalen of men samen met buurtbewoners een buurtanalyse en buurtplan wil maken of niet.

Tevens heeft het college besloten de Regeling Bewonersinitiatieven 2019 voor de duur van 1 jaar te verlengen in de vorm van Nadere regels subsidieverlening bewonersinitiatieven 2020.

Beslispunten

- Beslispunt 1: Kennisnemen van de stand van zaken buurtnetwerken, september 2019
- Beslispunt 2: Vaststellen van de Nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken 2020.
- Beslispunt 3: Instemmen met het oormerken van € 70.000 van het budget flexibele subsidies 2020 voor de negen buurten met veel kwetsbare burgers.
- Beslispunt 4: Vaststellen van de Nadere regels subsidieverlening bewonersinitiatieven 2020.
- Beslispunt 5: Instemmen met de beantwoording op het alternatieve voorstel van Argus
Buurtplatform

Besluit Burgemeester en Wethouders 22 oktober 2019:

Conform.

1. Aanleiding

In het najaar van 2018 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de Verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2017. Besloten is een onderzoek uit te voeren naar een nieuw werkbaar, transparant systeem, waarbij buurtgerichte inzet en aansluiting bij buurtgerelateerde problematiek kan worden meegewogen. De uitvoeringsregeling buurtnetwerken en de regeling bewonersinitiatieven zijn in afwachting van de uitkomst van dit onderzoek verlengd tot en met 31 december 2019.

Op 13 november 2018 heeft gemeenteraad de motie 'Subsidiecriteria' aangenomen die het college opdraagt het subsidiebeleid met betrekking tot buurtnetwerken tegen het licht te houden met als doel duidelijke kaders te stellen hieromtrent. Dit omdat het doel van de buurtnetwerken om een lokale visie te ontwikkelen te vaag is geformuleerd en ruimte overlaat voor een te brede interpretatie.

2. Context

- Collegebesluit nieuwe werkwijzen zelfsturing (uitwerking bestuursopdracht herinrichting buurt- en wijkgericht werken) d.d. 3 november 2015
- Collegebesluit Subsidies vrijwilligersactiviteiten 2018 d.d. 20 februari 2018
- Collegebesluit Stand van zaken buurtnetwerken/Uitvoeringsregeling Buurtnetwerken 2018 d.d. 6 maart 2018
- Collegebesluit 'Evaluatie Verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg' d.d. 18 september 2018
- Collegebesluit Uitvoeringsregeling Buurtnetwerken 2019/Regeling Bewonersinitiatieven 2019 d.d. 23 oktober 2018.
- Motie Subsidiecriteria d.d. 13 november 2018

3. Gewenste situatie

3.1. Nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken 2020

In november 2015 heeft het college besloten om de transitie van buurtplatforms naar buurtnetwerken actief te ondersteunen door de oude buurtgerichte werkwijzen door te ontwikkelen naar een nieuwe werkwijze zelfsturing. Dit betekent dat vanaf 2016 een zoektocht is gestart waarin actieve bewoners, waaronder de voormalige buurtplatforms, samen met de gemeente en professionals zoeken naar nieuwe onderlinge verhoudingen met meer eigenaarschap van bewoners voor de eigen leefomgeving. Een zoektocht die door de gemeente is ondersteund met een specifieke subsidieregeling voor de buurtnetwerken (de zogenaamde uitvoeringsregeling buurtnetwerken) gecombineerd met inspiratiebijeenkomsten en workshops.

Op dit moment (september 2019) zijn er 26 buurtnetwerken in ontwikkeling en 2 bewonersgroepen die zich oriënteren of een buurtnetwerk willen starten¹. Dit betekent dat in 31 buurten van de 40 woonbuurten in Maastricht de ontwikkeling van een buurtnetwerk, elk op een eigen manier, lopende is.

Volgens het Buurtnetblad uit 2015 is de kerntaak van een buurtnetwerk het ontwikkelen van een visie over de toekomst van de eigen buurt en kijken of het buurtnetwerk een rol kan vervullen om deze visie te realiseren, met name door de buurtbewoners zelf. Nu, vier jaar na het verschijnen van het buurtnetblad, concluderen we dat zelfsturing door bewoners nog een lange weg is waarin slechts de eerste stappen van bewustwording zijn gezet. Alle actoren (bewoners, buurtnetwerkers, ambtenaren, college- en raadsleden) zoeken in deze fase nog wat dit betekent en of ze dit ook daadwerkelijk willen. Zo geeft een gering aantal buurtnetwerken aan dat ze genoeg actieve bewoners kunnen vinden en zijn slechts 8 van de 26 buurtnetwerken in meer of mindere mate bezig met het maken van een buurtplan. Van de aangeboden collectieve ondersteuning maakt niet iedereen gebruik, omdat ze het erg veel vinden voor de soms maar uit enkele leden bestaande buurtnetwerken.

Beslispunt 1: Kennisnemen van de stand van zaken buurtnetwerken, september 2019

Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren en de aangenomen motie subsidiecriteria wordt voorgesteld de subsidieregeling voor buurtnetwerken op een aantal punten te wijzigen, te weten:

- In de Nadere Regels is een heldere beschrijving opgenomen van welke activiteiten worden gesubsidieerd, te weten activiteiten gericht op het verbinden en stimuleren van bewoners, (vrijwilligers)organisaties en bedrijven om zich actief in te zetten voor de eigen leefomgeving.
- Het maken van een buurtanalyse en buurtplan is vanaf 2020 niet meer verplicht. Ieder buurtnetwerk bepaalt zelf, afhankelijk van het eigen buurtproces, of men hier wel of niet mee aan de slag gaat. Dit is uiteraard mede afhankelijk van de mate waarin het een buurtnetwerk lukt om bewoners te vinden die zich actief willen inzetten voor de eigen leefomgeving.
- Om het maken van een buurtplan te blijven stimuleren, kunnen buurtnetwerken een toeslag aanvragen. Deze toeslag komt in de plaats van een vergoeding voor de transitiekosten en kan ook worden aangevraagd door de acht buurtnetwerken die reeds aan de slag zijn met een buurtplan en hier verder mee willen.
- Het activiteitenbudget voor de negen buurten met veel kwetsbare bewoners vervalt per 1 januari 2020, omdat de verbindende en stimulerende rol van het buurtnetwerk in iedere buurt hetzelfde is en deze kerntaak dit extra bedrag niet legitimeert.

¹ Voor uitgebreide beschrijving van de stand van zaken buurtnetwerken wordt verwezen naar de bijvoegde notitie (bijlage 3)

- In principe maakt een buurtnetwerk een buurtplan met en voor de buurt zelf en dus niet voor de gemeente. Er zijn daarom geen vormvoorschriften verbonden aan een buurtplan. Alleen wanneer aan de gemeente ondersteuning wordt gevraagd voor de realisatie van het buurtplan wordt dit plan getoetst aan de onderdelen zoals deze zijn verwoord in de nadere regels.
- Vanaf 2020 kunnen nieuwe – ongeorganiseerde – bewonersgroepen, die zich willen oriënteren op het starten van een buurtnetwerk op basis van deze regeling een subsidie aanvragen en hoeven zij geen aanspraak meer te maken op de bewonersinitiatiefelden. Aan deze subsidie is een heldere termijn verbonden waarin een bewonersgroep een beslissing moet nemen over het wel of niet oprichten van een buurtnetwerk.

Naast de individuele ondersteuning door de procescoördinatoren zelfsturing en de opbouwwerkers kunnen buurtnetwerken gebruik maken van de algemene reguliere vrijwilligersondersteuning van Trajekt, bijvoorbeeld van de workshops en de spreekuren. Tevens is veel informatie over vrijwilligerswerk beschikbaar op de website Maastricht Doet! Specifiek voor buurtnetwerken wordt, gelet op hun specifieke rol van verbinder in de buurt, een extra collectief ondersteuningsprogramma ingezet van 4 inhoudelijke themabijeenkomsten. Een van deze themabijeenkomsten betreft een masterclass van Joop Hofman over de ABCD-methodiek en de Burgerbegroting.

Nadere toelichting uitwerking motie subsidiecriteria d.d. 13 november 2018:

In de motie is bepaald dat het college het huidige subsidiebeleid met betrekking tot buurtnetwerken tegen het licht moet houden met als doel duidelijke kaders te stellen hieromtrent. Daarbij wordt geconstateerd dat 'een lokale visie te ontwikkelen' te vaag is geformuleerd en is in overweging meegegeven dat belangenbehartigende organisaties geen publieke gelden dienen te gebruiken voor politieke doeleinden.

Naar aanleiding van de motie is duidelijk verwoordt voor welke activiteiten subsidie wordt verstrekt, namelijk activiteiten gericht op het verbinden en stimuleren van (actieve) bewoners en (vrijwilligers)organisaties en bedrijven om zich actief in te zetten voor de eigen leefomgeving, Door deze formulering kan de subsidieaanvraag worden afgewezen indien een buurtnetwerk vooral aan belangenbehartiging doet of enkel activiteiten uitvoert.

Ten aanzien van het buurtplan (de toekomstvisie van de buurt) is helderder verwoord op welke onderdelen een ingediend buurtplan wordt beoordeeld, indien wordt gevraagd om (gemeentelijke) ondersteuning. Naast een objectieve buurtanalyse gaat het o.a. om de mate waarin bewoners betrokken zijn (geweest) en de buurt zelf aan de slag gaat met de verbeterpunten.

In de nadere regels zijn ook bepalingen opgenomen binnen welke termijn de gemeente reageert op een ingediend buurtplan. Dit om de buurtnetwerken meer zekerheid te geven over hoe de gemeente omgaat met het ingediende buurtplan.

Ten aanzien van de overweging dat belanghebbende organisaties geen publieke gelden dienen te gebruiken voor politieke doeleinden, wordt opgemerkt dat deze nadere regels een verdere uitwerking zijn van de Verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017. Dit betekent dat alle bepalingen van deze verordening van toepassing zijn op de subsidieverlening aan buurtnetwerken. In deze verordening is in artikel 5, lid 1, sub c, bepaald dat de subsidie wordt geweigerd, indien een activiteit of een programma van activiteiten een politiek karakter heeft. Een andere verplichting is bijvoorbeeld een bestuur van minimaal 3 personen die niet woonachtig zijn op hetzelfde adres.

Beslispunt 2: Vaststellen van de Nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken 2020.

Alternatief voor het wegvallen van het activiteitenbudget voor de negen buurten met veel kwetsbare inwoners

In het participatieve proces met de buurtnetwerken is nadrukkelijk gevraagd om goed te kijken naar de consequenties van het wegvallen van het activiteitenbudget voor de negen buurten² met veel kwetsbare inwoners en de relatie met de nieuwe invulling van de flexibele subsidies welzijn en zorg ingaande 2020. Omdat ook uit onderzoek, van o.a. de GGD, naar voren komt dat de problemen in deze buurten in Maastricht onevenredig groot zijn, wordt voorgesteld een deel van het beschikbare budget van de flexibele subsidies welzijn en zorg te oormerken voor deze buurten. Gedacht wordt aan een totaalbedrag ad € 70.000 voor de negen buurten samen. De exacte voorwaarden hiervoor worden nader uitgewerkt in een voorstel dat in november 2019 aan het college ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Beslispunt 3: Instemmen met het oormerken van € 70.000 van het budget flexibele subsidies 2020 voor de negen buurten met veel kwetsbare burgers

NB

In meerdere gemeentelijke beleids- en uitvoeringsplannen is opgenomen dat we als gemeente actief aan de slag gaan in buurten en/of gebieden, bijvoorbeeld in kader van de omgevingsvisie en veiligheid. Hoewel het maken van een buurtplan nu geen verplichting meer is in de nieuwe regeling, kan dus de situatie ontstaan dat een buurtnetwerk met de buurtbewoners aan de slag is/gaat met een eigen buurtplan, terwijl vanuit de gemeente in dezelfde buurt aan de slag wordt gegaan om samen met bewoners een buurtagenda op te stellen. Dit hoeft niet tegenstrijdig aan elkaar te zijn en kan elkaar zelfs versterken, mits e.e.a goed op elkaar wordt afgestemd. Hoe deze afstemming op

² Dit zijn Caberg, Limmel, Malberg, Malpertuis, Mariaberg, Nazareth, Pottenberg, Wittevrouwenveld en Wyckerpoort

eenduidige wijze kan plaatsvinden en hoe samenhang wordt gecreëerd, zowel op het gebied van samenwerking binnen de gemeente als daarbuiten met organisaties en buurtbewoners, maken deel uit van de verkenning in het kader van de integrale buurtaanpak.

3.2 Nadere regels subsidieverlening bewonersinitiatieven 2020

De gemeente Maastricht kent vanaf 2016 de regeling bewonersinitiatieven die telkens voor de duur van 1 jaar ongewijzigd is verlengd. Deze laagdrempelige regeling is bedoeld voor bewoners en bewonersgroepen die een activiteit willen uitvoeren in hun directe leefomgeving zonder dat zij een rechtsvorm hebben. Deze subsidies worden eenmalig toegekend en zijn dus niet bedoeld voor (jaarlijks) terugkerende activiteiten. De regeling en het bijbehorende subsidieplafond moet jaarlijks worden vastgesteld.

Net als de nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken zijn de nadere regels subsidieverlening bewonersinitiatieven een uitwerking van de Verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017. In deze verordening is o.a. bepaald dat de aanvrager(s) moet aantonen dat binnen de buurt of straat draagvlak is voor het initiatief en de aanvraag wordt beoordeeld door minimaal 3 ambtenaren.

Het maximale bedrag per activiteit bedraagt € 3.000 en het subsidieplafond is vastgesteld op € 50.000. In 2019 zijn tot en met september 2019 14 aanvragen toegekend voor een totaalbedrag ad € 37.590. Gemiddeld subsidiebedrag bedraagt € 2.685,00 met variatie van € 1.500,00 tot € 3.000. Inhoudelijk verschillen de aanvragen zeer van elkaar. Bijvoorbeeld: van een opfleuractie in De Heeg tot een eetactiviteit in de Aw Sjoal in Ifteren en een zomeractiviteit in het Viegenpark. Bij een aantal aanvragen zien we dat bewoners op zoek gaan naar eigen financiering, ook om de activiteiten structureel uit te kunnen voeren. Andere initiatieven maken voor het vervolg gebruik van andere gemeentelijke subsidiemogelijkheden, zoals die voor huiskamers. De regeling voor bewonersinitiatieven heeft daardoor het karakter van een stimuleringsregeling. In 2018 is de Regeling Bewonersinitiatieven 2019 ook ingezet voor bewonersgroepen die zich oriënteren of zij een buurtnetwerk willen starten.

Voorgesteld wordt om voor 2020 de volgende wijzigingen door te voeren:

- Maximaal bedrag te beperken tot € 2.000 met de mogelijkheid van een toeslag van € 500 indien men voor € 500 eigen of externe financiering heeft gevonden.
- Extra weigeringsgrond, namelijk indien de activiteit in strijd is met de gemeentelijke beleidsdoelen.
- Initiatiefgroepen voor het opstarten van een buurtnetwerken kunnen, gelet op de samenhang, gebruik maken van de nadere regels buurtnetwerken en komen niet meer in aanmerking voor een subsidie op grond van de nadere regels bewonersinitiatieven.

Beslispunt 4: Vaststellen van de Nadere regels subsidieverlening bewonersinitiatieven 2020.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De nu voorliggende regelingen hebben niet direct een effect op duurzaamheid en/of gezondheid. Indirect wel. Immers, indien buurtnetwerken daadwerkelijk aan de slag gaan met een buurtanalyse en buurtplan dan kan dit een positief effect hebben op duurzaamheid en gezondheid omdat buurtbewoners dan ook kijken naar de woonsituatie en sociale situatie van de buurt.

5. Effect op de openbare ruimte

De nu voorliggende regelingen hebben niet direct een effect op de openbare ruimte. Indirect wel, immers de rol van de buurtnetwerken is het verbinden en stimuleren van buurtbewoners, (vrijwilligers)organisaties en bedrijven om zich actief in te zetten voor de eigen leefomgeving. Dit kan leiden tot initiatieven die wel effect hebben op de openbare ruimte.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De subsidies op grond van de Nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken 2020 (indicatie € 140.000 excl. extra toeslag communicatiekosten en aanvragen van nieuwe initiatiefgroepen) en het collectief ondersteuningsprogramma € 20.000) worden gedekt uit het budget Buurtnetwerken, subsidies en activiteiten (budgetcode 570050915).

Het subsidieplafond van de Nadere regels Bewonersinitiatieven 2020 bedraagt € 50.000. Deze kosten worden gedekt uit het projectbudget Herijking Herstructurering (budget voormalige Wijkenaanpak, budgetcode 370075501).

Het oormerken van de € 70.000 voor de negen kwetsbare buurten heeft geen financiële consequenties omdat deze worden gefinancierd binnen het reguliere budget.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Voor dit voorstel heeft een intensief participatief proces plaatsgevonden met de buurtnetwerken:

- Er is een meedenkgroep subsidiecriteria ingesteld waarmee eerst diverse onderdelen van de subsidieregeling zijn besproken (zie bijlage 4 voor de uitkomst van deze overleggen).
- Vervolgens zijn de stand van zaken buurtnetwerken en een conceptversie van de nadere subsidieverlening buurtnetwerken d.d. 4 september 2019 besproken op een dialoogbijeenkomst waar 20 buurtnetwerken en 2 initiatiefgroepen aanwezig waren. Raads- en burgerleden waren als toehoorder uitgenodigd voor deze bijeenkomst. Het verslag van deze bijeenkomst is aan de notitie toegevoegd.

Voorafgaande aan de dialoogbijeenkomst is d.d. 3 september 2019 een schriftelijke reactie binnengekomen van Argus Buurtplatform op de eerder gepubliceerde stukken.

Dit betreft een alternatief voorstel voor:

- a) de subsidieregeling en de invulling van de flexibele subsidies door bijvoorbeeld het instellen van een afzonderlijk gedeelte voor de activiteiten van buurtnetwerken;
- b) het ontmantelen van de afdeling coördinatie zelfsturing in combinatie van rechtstreeks overleg tussen de buurtnetwerken en het college, en;
- c) de inzet van het restant van het leefbaarheidsfonds.

Tevens worden aanbevelingen gedaan over stadsrondes in buurten en wordt gesteld dat de burgerbegroting uitsluitend in samenwerking met buurtnetwerken waar sprake is van een buurtplan, kan worden geïntroduceerd.

Beslispunt 5: Instemmen met de bijgevoegde beantwoording op het alternatieve voorstel van Argus Buurtplatform

11. Voorstel

Beslispunt 1: Kennisnemen van de stand van zaken buurtnetwerken, september 2019

Beslispunt 2: Vaststellen van de Nadere regels subsidieverlening buurtnetwerken 2020.

Beslispunt 3: Instemmen met het oormerken van € 70.000 van het budget flexibele subsidies 2020 voor de negen buurten met veel kwetsbare burgers.

Beslispunt 4: Vaststellen van de Nadere regels subsidieverlening bewonersinitiatieven 2020.

Beslispunt 5: Instemmen met de beantwoording op het alternatieve voorstel van Argus Buurtplatform

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Op 30 oktober 2019 vindt een bijeenkomst plaats over het plan van aanpak burgerparticipatie inclusief het implementatieplan burgerbegroting en dit nieuwe kader voor de buurtnetwerken.

Afhankelijk van de uitkomst van deze bijeenkomst en de eerste resultaten van de burgerbegroting,

indien deze in 2020 wordt ingevoerd, zal uiterlijk oktober 2020 een besluit moeten worden genomen over deze beide regelingen ingaande 2021.

Collegevoorstel